

SENDİKACILAR NASIL YAŞAMALI?

Aydınlık Gazetesi, 10 Şubat 2015

Yıldırım Koç

Türkiye Öğretmenler Sendikası günümüzden tam 50 yıl önce kuruldu. 1965-1971 döneminde 658 tane memur sendikası, 6 memur sendikaları federasyonu ve 3 tane de memur sendikaları konfederasyonu kuruldu.

TÖS bu örgütlerden sadece biriydi.

Ancak bugün bu örgütlerden yalnızca TÖS anımsanıyor. Akademisyenler dahil, bu dönemin federasyonlarının ve konfederasyonlarının adlarını bir yere bakmadan bilebilecek kişi sayısı bir ikiyi geçmez; ancak TÖS'ü yüzbinlerce insan (en azından isim olarak) bilir.

TÖS'ü, kuruluşundan 50 yıl, Anayasa değişikliğiyle (Anayasa Geçici M.16) kapatılışından 44 yıl sonra hâlâ saygıyla hatırlanmasının nedeni nedir?

TÖS'Ü UNUTULMAZ KILANLAR

TÖS'ün hatırlanması için birçok neden var.

Türkiye'nin ilk genel grevini 15-18 Aralık 1969 tarihinde gerçekleştiren örgüt TÖS idi. Bu mücadeleye İLKSEN de katıldı.

2 Temmuz 1993 tarihinde Madımak katliamı yaşandı. Eğer asker yetişip kurtarmasaydı, 8 Temmuz 1969 günü Kayseri'de Alemdar Sineması'nda TÖS'ün 2. Olağan Genel Kurulu için toplanmış olan 800 delege ve konuk, yakılacaktı.

TÖS, sendikal mücadele nedeniyle gelir kaybına uğrayan üyelerinin tüm kayıplarını karşılayan bir örgüttü.

TÖS, üyeleri ölesiye dövülen, şubeleri bombalanan, üyeleri oradan oraya sürülen, toplantıları gerici tarafından basılan ve bütün bunlara rağmen mücadeleyi sürdüren bir örgüttü.

Bugün işçi sınıfı mücadelesi için fedakarlık yaptığını ileri sürenler, TÖS yönetici ve üyelerinin yaşadıklarını okusalar, biraz utanma duyguları varsa, bir daha yaşadıkları bazı sıkıntıları dile getirmezler.

Bu onur listesi uzatılabilir.

TÖS, başarılı, üyelerine ve topluma güven veren bir sendikaydı. TÖS'ün yaratılmasında, başta 6 aylık süre dışında başından sonuna kadar TÖS'ün genel başkanlığını yapmış olan Fakir Baykurt olmak üzere, yüzlerce genel merkez ve şube yöneticisinin ve 80 bine yakın üyenin büyük katkıları oldu.

TÖS'ü TÖS yapan özelliklerden biri sendikacıların yaşam biçimine ilişkindi.

TÖS'ün üye sayısı resmi verilere göre 72 bindi; gayriresmi tahminlere göre 80-100 bin dolayındaydı.

TÖS'TE ARABA SALTANATI YOKTU

Ancak TÖS yöneticilerinin, TÖS Genel Başkanı Fakir Baykurt'un arabası yoktu. Sendikadan bazı kişilerin Genel Başkan'a bir hizmet arabası alma önerisi Fakir Baykurt tarafından reddedilmişti. Fakir Baykurt ve diğer yöneticiler yolculuklarında otobüsleri kullanıyorlardı. Eşlerini, çocuklarını taşıyan sendika arabaları yoktu. Şoförleri yoktu. Sendikanın birkaç yıllık arabaları, "eskidi" gerekçesiyle piyasa değerlerinin çok altında fiyatlarla genel merkez ve şube yöneticilerine devredilmiyordu.

Fakir Baykurt ve arkadaşları, adam gibi sendikacılık yaptılar. F.Baykurt şunları yazıyordu: "Dışarıda sendikacılar tıpkı bakanlar gibi dayalı döşeli yerlerde çalışıyorlar, bol ödenek alıyorlar, pahalı arabalara biniyorlar, böylece bir psikolojik eziklikten kurtuluyorlar" şeklindeki bir görüş bize uymaz. İnsanları dik tutmak için bol ödenek, döşeli oda, ya da pahalı araba bir faktör değildir. Kanaatimce kaçınmak zorunda olduğumuz asıl Amerikan tipi sendikacılık budur. Evimizde, okulumuzda nasıl mütevazı koşullar içinde çalışıyorsak, sendikacılığı da öyle yürüteceğiz."

Fakir Baykurt'un 1967 yılı Şubat ayında genel başkanlıktan istifa etmesinin nedeni, TÖS yönetim kurulunun toplantılarda huzur hakkı alınmasına ilişkin kararıydı. F.Baykurt buna karşı çıktı ve para almamak için genel başkanlık görevini bıraktı.

Fakir Baykurt'u ve TÖS'ü işte bu nedenlerle unutmuyor, 50 yıl sonra bile saygıyla anıyoruz.